

קצת לפני החג, המתרגש ובא אלינו ועלינו קראתי בעיון רב מן הרגיל את הטקסט המסורתי של הגדת הפסח.

בילדותי לא הכרתי אלא את החג הקיבוצי, זה שבחר להניח את הקדוש ברוך לנפשו בליל החג ולהעצים בתמורה את עלילותיו של האדם, של משה מנהיג העבדים, שהצטייר לי כמיוזג נדיר של בן גוריון ויגאל אלון - רב תושייה וחזון, לוחם ללא חת במלכות הרשע ומסור בכל נימיו לבני עמו.

חג הפסח היה עבורנו, ילדי החלום, ערב אביב מבושם בניחוח ההדרים, בוהק בלובן חולצותינו ומתהדר בסנדלינו החדשים. בעוד הותיקים חצבו את סיפור חייהם באמצעות ביאליק ("קומו תועי מדבר, צאו מתוך השממה"), חיפשנו אנחנו את עיני הילדות היפות שבין מאות המסובין. (במפלסים לא היה אף פעם ברור, אם אומרים "מסובין" כי ככה זה בארמית או ככה זה בקבוץ של ארגנטינאים...) חג הפסח היה לנו בעת ובעונה אחת - חג האביב החוגג את מלכותו בשדות ובגנים וחג אביב העמים, ועמנו השב לארצו, במיוחד.

ההגדה היהודית הקלאסית, זו שהלכה עם סבי סבינו בדרכי הגולה, חפה כמעט מכל איזכור של האדם וממקדת עצמה אל סיפור יציאת מצרים כעדות האולטימטיבית לנוכחותו של האל בעולם הזה, בחירתו בנו מכל העמים ומחויבותנו אליו כתוצאה מכך.

אני לא מתחבר לזה. מנגד, המציאות לא התחברה אל החגיגות הסוציאליסטיות - פיזרה את החברים לחוג בבתיים והשכיחה את נפלאות התכנים המהפכניים.

אבל, אל תמהרו להספיד את הסדר הקיבוצי. לא את היחד, שישוב ויצבור תנופה (ראו את "הסדר המשותף" שהולך ומתחזק בכפר עזה) ולא את התכנים המתחדשים, שנשוב ונעצב בדגמים המתאימים לנו.

לעת התקדש החג עתיר מוסר ההשכל והמורשת החינוכית, אני בוחר
מבין דפי ההגדה המסורתית את הפסוקים הבוודדים שאיתם קל לי
להתעלות, מבלי לעשות שקר בנפשי, פסוקי תהילים קכ"ו, שלדידי
הינם מבשרי הציונות המעשית, תורת חייהם של הורי, מורי ורבותי:

א שִׁיר, הַמְעֵלוֹת :
בְּשׁוּב יְהוָה, אֶת-שִׁיבַת צִיּוֹן-- הֲיִינוּ, כְּחֻלְמִים.
ב אִזּוּ יִמְלֵא שְׂחוֹק, פִּינוּ-- וּלְשׁוֹנֵנוּ רִנָּה :
אִזּוּ, יֵאמְרוּ בְּגוֹיִם-- הַגְדִּיל יְהוָה, לַעֲשׂוֹת עִם-אֱלֹהֵי.
ג הַגְדִּיל יְהוָה, לַעֲשׂוֹת עִמָּנוּ-- הֲיִינוּ שְׂמֵחִים.
ד שׁוּבָה יְהוָה, אֶת-שְׁבוֹתֵנוּ -- כְּאֶפְיָקִים בְּנֶגֶב.
ה הַזֵּרְעִים בְּדַמְעָה-- בְּרִנָּה יִקְצְרוּ.
ו הַלֹּדֶז יִלְדֵּךְ, וּבִכָּה-- נִשְׂא מְשֻׁךְ-הַזֶּרַע :
בא-יבֹא בְרִנָּה-- נִשְׂא, אֶלְמֵתָיו.

חג שמחה, אלון